

**UCHWAŁA NR 76/XIV/2019
RADY MIASTA ZAMBRÓW**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, 1078, 1394, 1590, 1694, 1726, 1905), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1696, 1815) Rada Miasta Zambrów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020 w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Łączny koszt realizacji programu, o którym mowa w § 1 ustala się na kwotę 150.000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) zgodnie z budżetem Miasta Zambrów na rok 2020.

§ 3. Burmistrz Miasta w terminie do 31 marca 2021r. przedstawi Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji Programu.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jacek Olszewski

Gminny Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020

I. Wstęp.

1. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020, zwany dalej Programem, jest kontynuacją Gminnego Programu z lat poprzednich (realizowany jest od 2009 roku). Skierowany będzie do mieszkańców Zambrowa. Został opracowany na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz w oparciu o dane uzyskane z Poradni Rehabilitacji Szpitala Powiatowego w Zambrowie. Jest dokumentem określającym elementy polityki zdrowotnej miasta oraz wyznaczającym kierunki działań w zakresie poprawy stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców Zambrowa. Zdrowie bowiem jest zasobem gwarantującym rozwój społeczny i ekonomiczny. Tylko zdrowe społeczeństwo może tworzyć dobra materialne i niematerialne oraz rozwijać się. W związku z tym, we wszystkich okresach życia należy dbać o zdrowie i je chronić – szczególnie w obliczu licznych zagrożeń spowodowanych ciągłym rozwojem techniki oraz stale rosnącym tempem życia społeczeństwa. Współczesne warunki zarówno życia, jak i pracy warunkują prowadzenie działań z zakresu wzmocnienia i poprawy zdrowia, w tym profilaktyki i promocja zdrowia w coraz szerszym zakresie.

2. Promocja zdrowia to proces umożliwiający jednostkom i grupom społecznym zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem, jego poprawę i utrzymanie. Działania te zorientowane są m.in. na następujące obszary:

- 1) budowanie zdrowotnej polityki publicznej;
- 2) tworzenie środowisk pracy i życia sprzyjających zdrowiu;
- 3) zachęcanie całego środowiska do działań na rzecz zdrowia;
- 4) rozwijanie indywidualnych umiejętności służących zdrowiu.

3. Profilaktyka zdrowotna ma na celu zapobieganie chorobom, poprzez ich wykrycie i leczenie. Wyróżnia się następujące fazy profilaktyki zdrowotnej:

- 1) profilaktyka wczesna, czyli utrwalenie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia i zapobieganie szerzeniu się niekorzystnych wzorców zachowań w odniesieniu do osób zdrowych.
- 2) profilaktyka pierwotna, czyli zapobieganie chorobie poprzez kontrolowanie czynników ryzyka.
- 3) profilaktyka wtórna, czyli zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie, np. badania mające na celu wykrycie osób chorych.
- 4) profilaktyka trzeciorzędowa, czyli zahamowanie postępu choroby i ograniczenie powikłań.

II. Charakterystyka gminy.

1. Gmina Miasto Zambrów jest gminą miejską położoną w powiecie zambrowskim, w zachodniej części województwa podlaskiego. Według danych statystycznych na dzień 31.10.2019 r. na terenie Miasta Zambrów zameldowanych było 21.296 mieszkańców (dla porównania w analogicznym okresie roku poprzedniego - 21.926 osób).

2. Struktura demograficzna mieszkańców Miasta Zambrów przedstawiała się następująco:

- 1) wiek przedprodukcyjny – ok. 18% (w roku 2018 – 18%);
- 2) wiek produkcyjny - ok. 62 % (w roku 2018 – 63%);
- 3) wiek poprodukcyjny - ok. 20% (w roku 2018 – 19%).

3. Miasto Zambrów charakteryzuje się niekorzystną sytuacją demograficzno-epidemiologiczną. Systematycznie maleje liczba mieszkańców, przy jednoczesnym wzroście w strukturze ludności odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Pomocy w powrocie do dawnej sprawności potrzebuje wielu pacjentów z bardzo różnymi schorzeniami. Fakt ten generuje coraz większe zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, ponieważ ryzyko wystąpienia choroby zwyrodnieniowej zwiększa się z wiekiem. Obecnie zwyrodnienie stawów dotyczy połowy ludzi po 50 roku życia. Ponadto, jak wynika z analizy stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa - jedną z najczęściej występujących grup dolegliwości są choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej. Ta grupa schorzeń jest także jedną z głównych przyczyn zdrowotnych ograniczenia i przerywania aktywności zawodowej mieszkańców miasta. Pomocy w powrocie do dawnej sprawności potrzebuje wielu pacjentów w różnym wieku i z bardzo różnymi schorzeniami. Najczęściej jednak taka forma leczenia stosowana jest w przypadku osób po zawale serca, udarze mózgu, czy poważniejszych złamaniach. Dane wskazują, że potrzeby w zakresie rehabilitacji na terenie miasta nie są zaspakajane w oczekiwanym stopniu. Biorąc pod uwagę średni czas oczekiwania na udzielenie świadczenia z zakresu rehabilitacji na terenie miasta w ramach NFZ oraz podstawowe założenia procesu rehabilitacji, kluczowym jest zwiększenie dostępu do tego rodzaju świadczeń. Podstawowym celem rehabilitacji jest przywrócenie lub pomoc w osiągnięciu maksymalnie najlepszej sprawności, która pozwoli choremu na samodzielne funkcjonowanie. Umożliwi mu powrót do pracy, czy do przynajmniej części obowiązków wykonywanych przed chorobą. Z medycznego punktu widzenia, warunkiem skuteczności procesu rehabilitacji jest podejmowanie działań rehabilitacyjnych możliwie wcześniej oraz stosowana ich w każdym okresie choroby. Rehabilitacja poprawia fizyczny stan zdrowia pacjenta, a także odgrywa znaczącą rolę w pokonywaniu barier psychologicznych związanych z chorobą, poprzez wykształcenie umiejętności radzenia sobie z chorobą, podtrzymywania kontaktów ze środowiskiem i zapobieganie depresji. Taki stan rzeczy obliuguje jednostki samorządu terytorialnego do podejmowania działań w celu poprawy dostępności w zakresie usług rehabilitacyjnych, a tym samym umożliwiania mieszkańcom szybszego powrotu do zdrowia oraz zmniejszenia uciążliwości chorób przewlekłych.

4. Według prognozy Poradni Rehabilitacyjnej działającej przy Szpitalu Powiatowym w Zambrowie około 700 porad rocznie, na podstawie których realizowane są zabiegi rehabilitacyjne, nie może być wykonanych z tytułu niewystarczającego kontraktu z NFZ. Chorzy kierowani są do Poradni Rehabilitacyjnej przez lekarza rodzinnego lub lekarza specjalistę (chirurga, reumatologa, ortopedę, neurologa, laryngologa). Przyczyną zgłaszania się pacjentów do specjalisty są najczęściej:

- 1) choroby narządu ruchu (stany po urazach i przeciążeniach, wady wrodzone układu kostno-stawowego)
- 2) choroby układu nerwowego (nerwobóle nerwów obwodowych oraz zespoły bólowe, stany wzmożonego napięcia mięśni, udary mózgu, stwardnienia rozsiane)
- 3) stany po zawale serca i udarze mózgu;
- 4) choroby gośćcowe (reumatoidalne zapalenie stawów, zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, stany bólowe w przebiegu choroby zwyrodnieniowej stawów, zespoły zapaleń okołostawowych)
- 5) choroby będące następstwem urazów.

5. Zambrów jest położony przy drodze ekspresowej S8 oraz drodze krajowej Nr 63 i Nr 66. Z tego powodu wciąż notuje się wiele wypadków drogowych. Poszkodowani wymagają często rehabilitacji pourazowej.

6. Statystyka.

- 1) Ze sprawozdania złożonego za rok 2018 wynika, że z zabiegów finansowanych z Programu skorzystało 669 osób (taka liczba porad lekarskich). Wykonano łącznie 19.242 zabiegów, z czego największą liczbę stanowią:
  - a) krioterapia miejscowa - 2.946 zabiegów;
  - b) laseroterapia – 2.455 zabiegów;
  - c) impulsowe pole magnetyczne – 2.448 zabiegów;
  - d) masaż – 2.311 zabiegów;
  - e) ćwiczenia czynne wolne i czynne z oporem – 1.604 zabiegi.
- 2) Osobami, które najczęściej korzystały z usług Poradni Rehabilitacji byli pacjenci w wieku 40 - 65 lat - 356 osób. Pacjentów w wieku powyżej 65 roku było 255, w przedziale wiekowym 18 - 40 lat - 54 osób, natomiast w wieku do 18 roku życia - 7 osób.
- 3) Dane uzyskane ze Szpitala Powiatowego w Zambrowie wskazują, że w okresie 01.01.2019-30.11.2019:

- a) ogólna ilość zabiegów fizjoterapeutycznych wykonanych przez poradnię wynosi 159.793, z czego 20.111 zabiegów, czyli 12,6% zrealizowano w ramach umowy z Miastem Zambrów;
- b) ogólna ilość porad lekarskich wynosi 5.233, z czego 696 porad, czyli 13,3% zrealizowano w ramach umowy z Miastem Zambrów;
- c) średni czas oczekiwania na poradę lekarską wynosi ok. 73 dni, natomiast na rozpoczęcie zabiegów ok. 17 dni.

7. Zapotrzebowanie łączne na zabiegi dotyczące ww. grup schorzeń szacuje się na około 700 serii rocznie ponad aktualny kontrakt z NFZ. Potwierdza to fakt, że na usługi rehabilitacyjne jest bardzo duże zapotrzebowanie mieszkańców Zambrowa. Dotyczy to osób w różnych przedziałach wiekowych, jednak największe potrzeby, stanowiące ponad 90%, zgłaszają osoby powyżej 40 roku życia.

III. Gminne zadania w zakresie profilaktyki zdrowotnej.

1. Samorząd terytorialny w ramach delegacji ustawowych zobowiązany jest do podejmowania działań z zakresu ochrony zdrowia (art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Do zadań władz samorządowych w tym zakresie należy:

- 1) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia;
- 2) analiza i ocena potrzeb zdrowotnych oraz czynników powodujących zmiany;
- 3) promocja zdrowia i profilaktyka, mające na celu tworzenie warunków sprzyjających dbaniu o zdrowie;
- 4) finansowanie w trybie i na zasadach określonych przepisami prawa.

2. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należą w szczególności:

- 1) opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- 2) przekazywanie informacji i sprawozdań o realizowanych programach zdrowotnych;
- 3) inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajomienia mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
- 4) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

3. Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańców Miasta Zambrów w zakresie rehabilitacji leczniczej sprawuje Szpital Powiatowy w Zambrowie Sp. z o.o. W ramach swych struktur organizacyjnych Szpital posiada wydzieloną poradnię rehabilitacji leczniczej oraz pracownię rehabilitacji mieszczące się w budynku przy ul. Białostockiej. Ilość zabiegów wykonywanych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia jest niewystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Narodowy Fundusz Zdrowia nie zapewnia wszystkim potrzebującym mieszkańcom Zambrowa niezbędnego dostępu do różnego rodzaju świadczeń rehabilitacyjnych. O konieczności zwiększenia ilości świadczeń rehabilitacyjnych świadczy fakt, że średni okres oczekiwania na tego typu świadczenia wynosi około 3,5 miesiąca (w roku poprzednim około 4 miesiące).

4. Program zdrowotny realizowany przez Miasto Zambrów będzie stanowił uzupełnienie zakresu i ilości usług wykonywanych w ramach kontraktu z NFZ. Planuje się, że umożliwi on skrócenie czasu oczekiwania na zabiegi do 3 miesięcy.

5. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020 będzie realizowany przez podmiot wyłoniony w ramach otwartego konkursu ofert. Program dotyczy w szczególności następujących świadczeń:

- 1) lekarskie porady ambulatoryjne;
- 2) kinezyterapia;
- 3) fizykoterapia;
- 4) masaż;
- 5) krioterapia;

- 6) elektrolecznictwo;
- 7) leczenie polem elektromagnetycznym;
- 8) światłolecznictwo;
- 9) ciepłolecznictwo.

IV. Cel główny Programu

1. Celem głównym Programu jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców i związanej z nim jakości życia, szybszy powrót osób chorych na rynek pracy, a także zmniejszenie nierówności społecznych w zakresie dostępu do rehabilitacji leczniczej.

2. Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 1) zwiększenie dostępności do świadczeń rehabilitacji leczniczej;
- 2) skrócenie okresu oczekiwania na zabiegi z zakresu rehabilitacji leczniczej;
- 3) zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych i edukacji zdrowotnej społeczeństwa w zakresie rehabilitacji leczniczej;
- 4) zmniejszenie skutków chorób zwyrodnieniowych oraz urazów.

V. Zgodność Programu z polityką zdrowotną Państwa i Województwa Podlaskiego.

1. Niniejszy Program odpowiada priorytetom zdrowotnym, określającym kierunki polityki zdrowotnej Państwa określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. z 2018r. poz. 469) w zakresie:

- 1) ograniczenia skutków urazów powstałych w wyniku wypadków, w szczególności poprzez skuteczną rehabilitację osób poszkodowanych;
- 2) rozwoju opieki długoterminowej, ze szczególnym uwzględnieniem kompensowania utraconej sprawności.

2. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej jest także zgodny z mapą potrzeb zdrowotnych Województwa Podlaskiego (Moduł A pkt 1).

3. Program wpisuje się w cel 5 Narodowego Programu Zdrowia tj. Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się.

VI. Budżet Programu.

1. Budżet Programu Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej na rok 2020, podobnie jak w latach poprzednich, ustalono na poziomie 150 000 zł. Kwota ta pozwoli sfinansować około 500 porad lekarskich oraz wykonanie takiej samej ilości cykli zabiegów (500 osób średnio po 40 zabiegów).

2. Z budżetu Programu nie będą opłacane świadczenia rehabilitacji leczniczej opłacane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia lub źródeł innych niż budżet Miasta Zambrów.

VII. Proponowane działania wraz z ramowym zakresem funkcjonowania i finansowania Programu.

1. Miasto Zambrów, w granicach finansowych określonych przez Radę Miasta Zambrów, sfinansuje koszt świadczeń rehabilitacyjnych dla mieszkańców miasta Zambrów, spełniających warunki określone w niniejszym Programie.

2. Uprawnionymi do korzystania z bezpłatnych świadczeń rehabilitacyjnych objętych niniejszym Programem będą mieszkańcy miasta Zambrów, posiadający zameldowania na terenie Miasta Zambrów oraz skierowanie na rehabilitację leczniczą od lekarza pierwszego kontaktu lub lekarza innej specjalności nadzorującego proces leczenia.

3. Świadczenia rehabilitacji leczniczej dla osób zainteresowanych ich uzyskaniem wykonywane będą przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert.

VIII. Oczekiwane efekty realizacji Programu:

Realizacja Programu Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej wpłynie na:

- 1) poprawę dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji leczniczej;
- 2) skrócenie okresu oczekiwania na zabiegi związane z rehabilitacją leczniczą;

- 3) wzrost aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Zambrowa;
- 4) poprawę stanu zdrowia mieszkańców Zambrowa;
- 5) zwiększenie świadomości mieszkańców związanej z zagrożeniami zdrowotnymi;
- 6) zwiększenie poziomu edukacji w zakresie profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia;
- 7) poprawę sprawności fizycznej mieszkańców Zambrowa;
- 8) popularyzowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców.

IX. Wskaźniki do osiągnięcia w ramach programu.

Miernikami wskazującymi na skuteczną realizację Programu będą:

- 1) udzielenie pomocy w zakresie rehabilitacji leczniczej co najmniej 600 osobom;
- 2) skrócenie czasu oczekiwania na zabiegi rehabilitacyjne do 3 miesięcy.

X. Kontrola realizacji programu.

1. Wykonawca umowy dotyczącej realizacji Programu zawartej w wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert zobowiązany będzie do:

- 1) prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej;
- 2) składania informacji dotyczącej realizacji Programu na każde żądanie Zlecającego;
- 3) prowadzenia dokumentacji sprawozdawczej z uwzględnieniem danych osobowych uczestników Projektu oraz ilości i rodzaju udzielanych świadczeń wraz z ceną za każde świadczenie;
- 4) przedłożenia raportu końcowego z realizacji Programu po zakończeniu jego realizacji zgodnie z wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22.12.2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2476).

2. Wykonawca umowy będzie zobowiązany do podania do publicznej wiadomości:

- 1) zakresu i sposobu udzielania świadczeń rehabilitacyjnych;
- 2) dni i godzin, w jakich świadczenia będą udzielane;
- 3) zasad wpisu na listę osób objętych świadczeniem;
- 4) informacji, że Program jest finansowany przez Miasto Zambrów;
- 5) składania sprawozdań, zawierających ilość wykonanych porad lekarskich oraz zabiegów, co będzie podstawą do zapłaty za dany miesięczny okres rozliczeniowy.

3. Celem zagwarantowania właściwego poziomu usług Wykonawca będzie zobowiązany posiadać aktualną umowę z NFZ w zakresie świadczenia usług z zakresu rehabilitacji.

4. Miasto Zambrów może w każdym czasie dokonać kontroli prawidłowości realizacji Programu, w szczególności w zakresie oceny jakości realizacji przedmiotu umowy, sposobu i rodzaju prowadzonej dokumentacji związanej merytorycznie z rozliczeniem środków przeznaczonych na realizację Programu. Kontrola może być prowadzona zarówno w trakcie realizacji Programu, jak i po jego zakończeniu.

XI. Informacja o programie

1. Program Poprawy Zdrowia w Zakresie Rehabilitacji Leczniczej Miasta Zambrów jest dokumentem, który może być modyfikowany w zależności od zmieniających się potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

2. Informacja o programie będzie umieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta Zambrów oraz w miejscu świadczenia usług.